

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérekeletjében számolt.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A bolgár miniszterelnököt meggyilkolták.

Szófia, márcz. 11. Petkov miniszterelnök ma délután a kereskedelmi miniszter társaságában a városi kertben sétálgatott, midőn egy ismeretlen ember revolverrel több ízben rálőtt. Petkov miniszterelnök, akit három revolverlövés talált, holtan rogyott össze. A kereskedelmi miniszter karján megsebesült.

Szófia, márcz. 11. Ma délután öt órakor, midőn Petkov miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszter társaságában sétájáról visszatérőben volt, a »Szabadító czár« köruton az Agrárbank egy elbocsátott hivatalnok a revolverrel ötször a miniszterelnökre lőtt és halántékán megsebesítette. Petkovot lakására szállították, ahol néhány perc múlva meghalt. A merénylőt letartóztatták.

A képviselőház ülése.

Nemzetiségi obstrukció.

Budapest, márcz. 11. A képviselőház mai ülésén előbb Juth Gyula, később Rakovszky István elnökölt.

A Ház megszavazza harmadszori olvasásban a *biuvádi perrendtartás módosításáról* szóló törvényjavaslatot.

Következik az *állami tanítók fizetésrendezéséről* szóló törvényjavaslat folytatásos tárgyalása.

Vajda Sándor nemzetiségi azt mondja, hogy a nemzetiségi párt csak a kormány- és a többségnek tesz szolgálatot, midőn minden törvényjavaslatnál felszólal és vitát rendez. A nem állami tanítók fizetésrendezéséről kezd beszélni.

Az elnök figyelmezteti, hogy az állami tanítók fizetésrendezése van napirenden.

Vlád Aurél közbeikt: *Est nevezik szabálysabadságnak!*

Az elnök Vládot e közbeszólásért *rendreutasítja*.

Vajda Sándor ezután terjedelmesen tárgyalja a nemzetiségi memorandumát és délutáni két órakor még mindig beszél.

Rakovszky István elnök figyelmezteti a szónokot, hogy fejezze be beszédét, mert két óra már elmúlt.

Vajda Sándor erre határozati javaslatot nyújt be, amelyben felszólítja a vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy *vonja vissza a javaslatot*.

Rakovszky István elnök újból figyelmezteti a szónokot, hogy fejezze be már a beszédét.

Vajda Sándor felkiált: *Követelem, hogy hosszabbítsák meg az ülést!*

Rakovszky István elnök kijelenti, hogy a házszabályok értelmében ehhez a követeléshez a szónoknak nincs joga és *megvonja tőle a szót*.

A nemzetiségi képviselők nagy zajban törnek ki.

Vlád Aurél felugrik és a házszabályokhoz kér szót.

Az elnök ama kérdésére, hogy melyik szakaszhoz kíván szólni, nem tud válaszolni, mire az elnök tőle is *megvonja a szót* és hirtelen bezárja az ülést.

A nemzetiségi zajonganak, de a Ház nagy többsége helyesli az elnök eljárását.

Affér Rakovszky és Farkasházy között.

Budapest, márcz. 11. A képviselőház mai ülése után még sokáig tárgyalták a folyosókon az ülésen történeteket, miközben heves összeszólalkozás történt Rakovszky István alelnök és Farkasházy Zsigmond között. Farkasházy azt állította, hogy Rakovszkynak nem volt joga Vládtól a szót megvonni, mert a házszabályokhoz bárki felszólalhat a szakasz megnevezése nélkül is. Rakovszky István ezzel a kijelentéssel: *Te ehhez fiatal vagy!* — eltávozott. Ezért Farkasházy Zsigmond ma este Hentaller Lajos és Szász József képviselők útján *provokálta Rakovszkyt*.

A nemzetiségi párt értekezlete.

Budapest, márcz. 11. A nemzetiségi párt valamennyi tagjának részvételével ma este az éjjeli órákig tartó értekezlet volt, amelyen a mai parlamenti ülés eseményeivel foglalkoztak és kimondták, hogy Rakovszky István alelnök eljárásában a *házszabályok flagrans megsértését látják* és ellene a képviselőház holnapai ülésén felszólalnak.

A nemzetiségi párt akeziója.

Budapest, márcz. 11. A nemzetiségi képviselők kijelentik, hogy obstrukciót nem akarnak, de a tanítók fizetésrendezéséről szóló javaslat vitája folyamán *valamennyien felszólalnak* és egyenkint *külön-külön határozati javaslatot nyújtanak* be.

Hármas rablógyilkosság.

Temesvár, márcz. 11. Németbogsán közelében meggyilkolva találták a kastélyában Tölgyessy József földbirtokost, a *házvezetőnőjét* és egyik *cselédjét*. Tölgyessy 95 éves aggastyán és nyugalmazott államvasuti főfelügyelő volt. A tettesek mind

a hármukat kegyetlenül lemészárolták, a kastélyt kirabolták és a berendezést felgyújtották. A rablógyilkosok kézrekerítésére az egész vidék csendőrségét mozgósították.

A fiumei magyar sajtó.

Írta: Sz. Kovács Zoltán.

Találkozok Tudakos Nagy István uram Abajgató Kis Péterrel. Parolázás után imigyen szól Tudakos Nagy István:

— Meghalt ma hajnalban Kehes Szőke János. Tudja-e kend, komám?

— Ne mondja kend, komám! Ámbátor hát igaz, hogy már régóta gyenge lábon állt szegény.

— Biz a gyenge lábon, — ugy pedzettem magam is.

— Hát oszt', komám, mibe halt meg az istenadta?

— Bizony azt nem tudom. Alkalmasint valami halálos betegségbe!

Szakasztott ilyen eszmekörben mozognak a fiumei magyar sajtóról hallatszó elmefuttatások is, amelyek most két hírlapi cikk révén divatosak. Azt elragadó szívességgel konstatálja mindenki, hogy a fiumei magyar sajtó »gyöngye« és »beteg«; de hogy e »gyöngységének« voltaképpen mi az oka, azt nem igen keresik. »Alkalmasint valami halálos betegsége van!«

Pedig ha Tudakos Nagy István és Abajgató Kis Péter csak egy kicsit is törek volna a fejüket azon, hogy miért jutott Szőke János a »kehes« díszjelzőhöz, hát könnyen kitalálhatták volna, hogy mibe halt bele szegény.

Egy szóval se tagadjuk, hogy a fiumei magyar sajtó »gyöngye« és hogy jobb volna, ha »erősebb« volna. Azt azonban nem hiszünk, hogy az eddig hallott két recepte: a »külföld ismertetése« és a »politizálás« lábra tudná állítani. Ettől a két receptétől ugyan bizvást elviheti szegény Szőke Jánost a Szent Mihály lova. Ime, az egyik lapársunk hiába nyomatta le a szerkesztői üzenetekben ismeretterjesztés végett a fel Lexikont, aligha szerzett egyetlen egy előfizetőt is vele; egy másik lapársunk meg hiába politizált, még pedig ugyancsak hangosan; egy rövid esztendő leforgása alatt beadta a kulcsot — pedig nagy pénzzel indult neki pályájának.

Másutt kell keresni a betegség okát is, az orvoslást is.

A fiumei magyar sajtó ugyanazért gyöngye és erőtlenség, amiért gyöngék és erőtlenek a fiumei magyar társaskörök és egyesületek is. Ennek oka pedig nem magában a sajtóban és nem az egyesületek vezetőségében rejlik. Ennek oka, kimondjuk egyenesen: a *fiumei magyar társadalomban uralkodó szellem*. Az a páratlan széthuzás, hallatlan részvétlenség és a magyarság ügyével való példátlan nemtörődés, amely az itt élő magyarok között veszedelmes betegséggéppen dühöng. Nem egy kört, nem egy egyesületet, de még egy asztaltársaságot se lehet itt összetartani a magyarok között. Pedig enni-inni, hála istennek, szeretünk. Hogy tartanánk hát össze komolyabb dolgokban, amelyek még hozzá egy kis áldozattal is járnak?!

Arról, hogy egy Fiumében keletkező magyar vállalkozás támogatására nemhogy összefogjon, de csak némi kiválóbb jóindulatot és érdeklődést tanúsítson iránta az itt élő magyarság — arról ugyan álmodni sem lehet! Pedig ebben a tekintetben mind az olaszoknál,

mind a horvátoknál a maguk véreivel szemben egészen más példákat látunk. De hát rajtunk a jó példa nem fog!

Am ennek a megdöbbentő széthuzásnak, ennek a csodálatos részvétlenségnek is megvan a maga igen mélyen fekvő és igen nyomós oka. Ez az ok pedig az, hogy az itt élő magyarság túlnyomó nagy része nem tekinti Fiumét állandó otthonának. Neki Fiume csak ideiglenes tartózkodási hely, vagy éppen csak «átjáró ház». A sok állami, vasuti, vállalati, üzleti magyar hivatalnok és alkalmazott boldog, ha minél előbb elkerülhet innen. Gyökeret verni itt se nem akar, se meg nem kíséri. Minek törje hát magát itt az egészséges magyar társadalom megteremtésén? — Ez pedig végzetes nagy hiba. Ilyen uton-módon Fiumét megmagyarosítani soha sem lehet!

A sajtóról elmélkedő egyik cikk írója azt mondja cikkében: «A fiumei magyar sajtó gyöngesége előtt elpirul a magyar». Persze, első sorban a fiumei magyar. Hm, hm! Ha már olyan pirul kedvében van, talán kegyeskednék előbb elpirulni a miatt, hogy éppen a helyi magyar sajtót, itt, ezen a par excellence kényes nemzetiségi ponton, ugyszólván a legminimálisabb támogatásban sem részesíti. Sem anyagiilag, sem szellemileg. Miért tetszik így cselekedni, oh piruló magyar? Erre tessék felelni! Persze, nagyhamar megvan rá a stereotip válasz: Hja, éppen a «gyöngesége» miatt nem támogatja ezt a sajtót! — Helyes. Nézzünk hát végre a szemébe ennek a «gyöngeség» vádjának.

Fiumének van — ha sokat mondunk — négyezer magyar nyelvű lakosa. Férfiakat és nőket, gyermekeket és csecsemőket, irástudókat és irástudatlanokat együttvéve. Tessék már most számba venni azt, hogy ebből hány az újságolvasó és ez utóbbiakból mennyi az előfizető vagy újságvásárló. Minő sajtóra számíthat az ilyen parányi közönség? Jogosan csak olyanra, aminőt a saját erejéből fenntartani képes. Minden ezen túlmenő követelés jogtalan kívánság a közönség részéről. Mert azt csak nem kívánhatja senki, hogy valaki direkt azért indítson lapot, hogy tönkremenjen a vállalkozásával. Már pedig azt egész nyugodt lélekkel el merjük mondani, hogy nemcsak a határszéleken, egy-egy idegen fajoktól és nyelvektől körülvevett parányi szigeten, hanem benn az ország szívében, ahol mindenütt csupa szinmagyar lakik, még ott sincs olyan négyezer lélekkel bíró hely egyetlen egy sem, amelynek sajtója különb volna a fiumei magyar sajtónál.

Azt szívesen elismerjük, sőt magunk hirdetjük, hogy igenis a fiumei magyar sajtó jobb és erősebb lehetne, mint aminő ma. Csak hogy ehhez jobb és erősebb támogatás kellene első sorban a helybeli magyarság részéről. Mert ez a támogatás — ismételjük — anyagi tekintetben a lehető legminimálisabb, szellemi tekintetben pedig egyenesen semmi. Már pedig ez utóbbi tekintet sokkal fontosabb, mint ahogy talán a laikus vélné. Igazán jó csak az az újság lehet, amelynek csinálásában maga a közönség is — hogy úgy mondjuk — részt vesz, maga a nyilvánosság is támogatja a szerkesztőséget. Száz intelligens fej mindig többet lát, többet hall és többről értesül, mint három vagy négy. De kire számíthat itt ebben a tekintetben valamely magyar szerkesztőség? Hány olyan ember van itt a magyar intelligenciában, aki valamely cikkel vagy dolgozattal keresné fel a helybeli magyar lapokat? Avagy ki az, aki a mindennapi anyag beszerzésének nehéz és fáradságos munkájában jó indulatúan kezére járna a szerkesztőségnek? Melyik közhatóság, közhivatal vagy intézmény van itt tekintettel a helyi nyilvánosságra? Talán a kormányzóság? Az, ha valami közönlivalója van a nyilvánosság számára, föltelefonálja a budapesti felhivatalosoknak, mert neki kicsi Macedónia — azaz a helybeli sajtó. Mintha bizony a fiumei dolgok első sorban nem magukat a fiumeieket érdekelnék legjobban. A város? No, hogy a város nem fogja tönkretenni magát a magyar sajtó támogatásában, az egészen világos. A közhivatalok közül azok, amelyeknek működése a nyilvánosság elé való, például a rendőrség? Az boldog volna, ha újságíróit egyáltalán soha se látta! Három nyelven hat napilap jelenik meg Fiumében, de rendőrségi sajtóirodának itt még nyoma sincs, sőt előreláthatólag még

évtizedekig nem is lesz. A nagy vállalatok? Azok is szívesebben közlik a budapesti és bécsi lapokkal, ha van valamijök a nyilvánosság számára. A magánemberek? Hja, azt ugyan meg nem érjük hajasan, kopaszon is bajosan, hogy itt valaki, akinek valamely közérdekű vagy legalább érdekes dolog vagy esemény jut a tudomására, azt a súlyos fáradságot vegye magának, hogy felhívja rá telefon útján vagy más uton a szerkesztőség figyelmét. De ha saját becses személyéről van szó, oh, akkor mindenesetre van hozzá szerencsénk!

Igy állunk a szellemi támogatással. Az anyagi támogatás sem sokkal különb. Ismerünk akárhány tehetős és intelligens fiumei magyart, aki se nem járítja, se nem veszi a fiumei magyar lapok egyikét sem. Budapesti, bécsi, trieszti és más idegen lapokat járát vagy megveszi mindennap, de helybeli újságot — a széles világgért se! Olvasni elolvassa szorgalmasan, de csak a kávéházban, vagy ha a hivatal járítja, a hivatalban. Bocsánatot kérünk, ilyen támogatás mellett csak nem lehet «erős» a fiumei magyar sajtó! Hisz a fiumei intelligens magyarság nagyrésze még havi hatvan krajcsárt is sajnál a helybeli magyar sajtóra «áldozni». Mert «áldozat»-nak tekinti ezt a pénzt, nem lévén a fiumei magyar lap naponként 32, sátoros ünnepeken pedig 120 oldalas! Azt persze nem gondolja meg, hogy a magyar sajtó elhanyagolásával árt itt a maga ügyének és az egész magyarság ügyének egyaránt. Életerős magyar sajtó nélkül nem lehet itt erős a magyarság soha!

Nem azon kell hát itt a fejekettörni, hogy mi a magyar sajtó feladata. Azt tudja a sajtó maga is nagyon jól és képes is volna ezeket a feladatokat teljesíteni. De a módot kell rá megadni! Bismarck egyszer azt mondta a német birodalomról: «Németországot csak nyeregbe kell segíteni, tud az aztán lovagolni maga is!» Nos hat, lovagolni mi is tudunk, csak tessék nyeregbe segíteni bennünket. De ha nemcsak a nyeret, hanem még a lovat is kihúzzák alólunk — akkor persze hogy csak gyalogszerrel baktatunk!

A fiumei határrendőrség.

A városi képviselőtestület péntek esti ülésén Vio Ferencz dr. polgármester a határrendőrségre vonatkozó bejelentésével kapcsolatban beterjesztette a fiumei határrendőrségről szóló törvényjavaslat szövegét is, amelyet alább közlünk. Kénytelenek voltunk olaszról lefordítani a törvényjavaslat szövegét, amely pedig bizonyára magyar nyelven készült, mert az olasz lapokhoz még szombaton eljuttatták a javaslat olasz szövegét, ellenben a magyar napilapok még mindeddig nem kapták meg sem a magyar, sem az olasz szöveget. Legalább azt kell hinnünk, hogy este megjelenő laptársunk sem kapta meg a magyar szöveget, különben ma esti számában közzétette volna, lévén ez a dolog elég fontos Fiumera nézve. Az «illetékes körök»-nek ebből az eljárásból nem következtethetünk mást, csak azt, hogy szeretnék, ha a magyar sajtó agyonhallgatná az egész határrendőrségi kérdést. A kis hamisak!

A törvényjavaslat szövegét itt közöljük:

Törvényjavaslat

a határrendőrségről szóló 1903. VIII. t.-cz. módosításáról.

1. §. Felhatalmaztatik a belügyminiszter, hogy a határrendőrségről szóló 1903. VIII. t.-cz. 2. §-ában felsorolt teendők ellátásával Fiumében és kerületében a városi hatóságot, illetőleg annak rendőrségét bizza meg.

2. §. E funkciók teljesítésére Fiume városa rendőrségi szervezetében külön alosztályt létesít. Ez alosztály feje a városi rendőrség főnöke, kinek megfelelő számú fogalmazó személyzet és egy felügyelő vezénylete alatt álló 20 főnyi első osztályú legénységi csapat áll rendelkezésére.

3. §. A határrendőrségi fogalmazó személyzet tagjait a rendőrség fejének kivételével a városi képviselőtestület javaslatára a kir. kormányzó nevezi ki és a belügyminiszter megerősíti a kinevezést.

A legénység egyes tagjait a rendőrfőnök javaslatára a kir. kormányzó nevezi ki.

A rendőrparancsnok, valamint a többi tisztviselő tartozik a kir. kormányzó kezébe az állami tisztviselők számára előírt esküt letenni.

4. §. A városi rendőrség határrendőrségi alosztálya szolgálati ügyekben egyenesen a kormányzónak vagy helyettesének van alárendelve.

A határrendőrségi ügyekben a kormányzó vagy helyettese rendeletet bocsáthat ki, intézkedéseket tehet és közvetlen jelentéseket követhet be.

Ezenfelül jogosítva van úgy a belügyminiszter, mint a kir. kormányzó vagy helyettese a határrendőrség ügyvitelének megvizsgálására vagy mások által való megvizsgáltatására.

5. §. A rendőrség határrendőrségi alosztálya a magyar hatóságokkal magyarul levelez és azokkal a felekkel, akik magyarul beszélnek, magyarul tartozik érintkezni.

6. §. A rendőrség parancsnoka vagy a határrendőrségi fogalmazó személyzet ellen indított fegyelmi ügyekben, ugyszintén a határrendőrség funkcióinál elkövetett szolgálati vétségek dolgában elsőfokulag a városi hatóság, másodfokulag a kormányzó tanács és harmadfokulag a belügyminiszter dönt.

A kir. kormányzó határozza meg a határrendőrségi legénység minősítését, valamint szolgálati és fegyelmi szabályzatát.

7. §. A rendőrparancsnoknak a kiutasításokra vagy eltoloncolásokra vonatkozólag hozott elsőfoku végzéseit, valamint az 1903. VIII. t.-cz. 2. §-ában felsorolt kihágási esetek dolgában hozott elsőfoku határozatok a kormányzó tanácsához és ettől a belügyminiszterhez felebezhetők meg.

8. §. A rendőrfőnök, valamint a határrendőrségi fogalmazó-személyzet a nyugdíjba be nem számítható fizetési pótlékot kap az államtól, mely az első helyen említett nézve évi 4000 koronát, a személyzet többi tagjai számára pedig évi 2000 koronát tesz ki fejenként.

A legénység tényleges fizetésének fedezésére az államkincstár évi 31000 koronát bocsát rendelkezésre.

9. §. Az előző szakaszban felsorolt költségek fedezésére az 1907. évre egy . . . koronát kitevő (az összeg még nincs megállapítva) póthitel engedélyeztetik.

10. §. Abban az esetben, ha Fiume városának rendőrsége az 1. §-ban redruházott feladatoknak kellőképpen nem felelt meg, fel van hatalmazva a belügyminiszter a megbízásnak rendelet útján való hármiköri visszavonására és az állami határrendőrségnek Fiumében való életbeléptetésére, amiről a törvényhozásnak jelentés teendő.

A megbízás visszavonásával egyidejűleg megszüntetnek a 8. §-ban említett állami pótlékok és hozzájárulások.

11. §. Jelen törvény életbeléptetési idejének meghatározásával és végrehajtásával a belügyminiszter bízatik meg.

KÜLÖNFÉLE.

— **A király Abbáziában.** Hitelezéremelő forrásból jelentik lapunknak Abbáziából, hogy ő felsége április hó folyamán odaérkezik és a nagy fényűzéssel berendezett Rosalina-villában fog lakni. — Megerősíti ezt a hirt az a körülmény is, hogy egy udvari orvos napok óta Abbáziában időzik az említett villa beható megvizsgálása és a lakostályok beosztása végett.

— **Döntő tárgyalások a fiume-newyorki hajójáratok ügyében.** Londonban a jövő hét folyamán kezdődnek meg a döntő tárgyalások a Cunard-társaság és az érdekelt német hajóstársaságok között a kívándorlókat szállító fiume—newyorki hajójáratok ügyében. Értesülésünk szerinti ezek lesznek az utolsó tárgyalások ebben a dologban, mert ha most nem jön létre a megegyezés a Cunarddal hajójának átadása dolgában, akkor a német társaságok nem hajlandók további tárgyalásba bocsátkozni.

A városi állandó bizottság ülése. A városi állandó bizottság holnap, kedden délután 5 órakor a polgármester elnöklésével ülést tart, a következő napirenddel: A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. Bejelentések és interpellációk. Gyűjtőcsatorna építése a Volosca-utcában. Tervezet egy sorompó és egy tengeri kirakodóhid létesítése Joligábn. Javaslát a Kálvária-utca csatornázása ügyében. Javaslát az iskolai zárószámadás fölőselegének a rendőrség czéljaira való fölhasználására vonatkozólag. A scurignei Szent Mária-templomnak nyújtandó 100 koronás póthitel kérdése. Egy városi telek eladása. Egy plassei városi épület berbeadása. A városi tisztviselők nyugdíjszabálytervezete. A zárt ülésen a városi épületek biztosítására vonatkozó ajánlat tárgyalása és több kisebb ügy elintézése kerül sorra.

A „Traviata» első előadása. Holnap lesz a városi színházban Verdi „Traviata» operájának első előadása. A főszerepeket, mint már megirtuk, *Pasini* Camilla primadonna és *Gerlinzoni* Edgardo tenorista fogják enyelni.

Szerb drámai társulat Fiumében. A napokban városunkba érkezik egy szerb drámai színtársulat, mely a Fenice-szinkörben fog vendégszerepelni.

Súlyed a hőmérő. Ma este hirtelen telre fordult az idő. A környékbeli hegyekben, dacára annak, hogy márczius közepén vagyunk, sűrűn esik a hó, utcainkon pedig dermesztően hideg bőra süvit végig. A hőmérő éjjeli 2 órakor, midőn e sorokat írjuk, a fagypontra szállt alá.

Allami tisztviselők gyűlése. A Tengerparti magyar királyi állami tisztviselők egyesülete vasárnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlést *Fest* Aladár királyi tanácsos elnöklése alatt, akinek tartalmas megnyitó beszédét nagy tetszéssel fogadták. Az elnöki megnyitó után *Nadory* István fölvasta titkári jelentését az egyesület mult évi működéséről. Ezután a közgyűlés megadta a tisztikarnak a fölmentvényt, majd megejtették a választást. Elnök lett *Wickenburg* Istvan gróf miniszteri tanácsos, alelnök *Fest* Aladár királyi tanácsos, ellenőr *Korach* Fülöp. A választmány tagjává választottak: *Weinhardt* Gusztáv, *Termatsits* Kálmán, *Hauser* Ignác, *Popp* József, *Vögyi* László, *Csepreghy* Kálmán, *Szilágyi* Gyula, *Puskás* Tivadár, *Marsik* Andor dr.; póttagokká: *Babare* Adél igazgatónő, *Sirola* Ferencz, *Garády* Viktor, *Szász* Jakab, *Székula* Jakab és *Zechmeister* Lajos. A felügyelő bizottságba bevélasztottak: *Mentsik* Ferencz dr., *Kankovszky* Ferencz, *Donáth* Imre, *Spanner* Emil, *Rauch* Geza, *Ewinger* Antal; póttagok: *Roediger* Ernő és *Riegler* Sándor. A választás után az ülést véget ért.

Elítelt párbajozók. A fiumei törvényszék ma tárgyalta *Lucich* bíró elnöklése alatt *Zanella* Rikárd országos képviselő és *Tóth* Elemér dr. ügyvéd párbajvétségét. A törvényszék *Tóth* Elemér dr-t 5 napi, *Zanella* Rikárdot pedig 4 napi államfogházra ítélte. *Melocco* dr. ügyész és *Zanella* Rikárd belenyugodott az ítéletbe. *Tóth* Elemér dr. ellenben felebezett.

Felhívjuk a tisztelt olvasóközönség figyelmét a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank hirdetésére, mely a pénzgyűjtésnek egy Amerikában kitűnően bevált pénzgyűjtési módszerére vonatkozik.

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovács Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
„Unio» könyvnyomdai műintézet.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle radio-activ

Hathatos óvszer a belső betegségek elterjedésének meggátolására, úgyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérébajokban, továbbá elkövéredés, szívelhajasodás és ezzel járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdeganat, cukorbetegség, aranyér, csúsz- és köszvényél, vérbőségnél s egyéb belső szervezeti bajokban. — Főszéküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. Fiumében Heim F.-nél, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Össze nem tévesztendő más fajta keserűvizekkel.

Szoptató anyák

sokszor oly időben érzik magukat teljesen kimerültnék mikor éppen erőre és legjobb egészségre volna szükségük, hogy anyai kötelességeiknek megfelelhessenek. Különösen ők találják tehát a Scott-féle Emulsióban egy valósággal felülmulhatatlan táp- és erősítő szert. A legjobb gyógy-csukamájolajból alphosphorsavas méz és nátron hozzáadásával készülvén, feltétlenül jó ízű és rendkívül könnyen emészthető, az étvágyat gerjeszti és így fiatal anyák erősítésére minden más szernél jobb. A Scott-féle Emulsió segítségével megszüntetjük a gyöngeséget és gyorsan új erőre, új életkedvre teszünk szert. — A Scott-féle Emulsió sokkal hatásosabb és megbízhatóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász» védjegy.

SCOTT-féle EMULSIO

minden gyógyszerertárban kapható.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

BUSSINPIREOLO
FRICZI PENSIO.
MAGYAR CSALÁDI OTTHON.

Magyar Vendéglőben

(Riva Szápary 1.)

a kőbányai Polgári serfőző világos márcziusi sörön kívül a világhírű, orvosilag javasolt Szt. István védjegyű

Dupla malátasört

a mai naptól kezdve csapból mérlik ki.

Kizárólag magyar konyhájából izletes ételek lesznek kiszolgálva.

Magyar borok.

A szerkesztőség és kladóhivatal telefon-száma: 224.

A községi takarékpénztár

elfogad takarékbetéteket könyvecskére 1 koronától felfelé 3¹/₂% kamatozással (félévről félévre tőkésítve) minden adólevonás nélkül. A kamatok a betét napját követő munkanaptól számíttatnak.

Visszafizet takarékkönyvre tőkét, rendesen előleges felmondás nélkül; a körülményekhez képest azonban fentartja a takarékpénztár magának a jogot, hogy szükség esetén alapszabályai 12. §-át vegye igénybe. A kamatozás megszűnik a visszafizetés napját megelőző munkanappal.

Betétek, melyek a befizetést követő munkanaptól számított 8 napon belül vétetnek ki, minden kamatozás nélkül fizettetnek vissza.

Törlesztéses kölcsönt ad 5% kamattal a városban vagy annak 3 alközségében levő ingatlanokra való jelzálogos betáblázás ellenében.

Előlegeket ad jutalékmentesen 5% kamattal a bécsi és budapesti tőzsdei árlapban foglalt értékpapírokra az árfolyam 3/4 részéig.

Hivatalos órák naponta délelőtt 9-től délután 1 óráig.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Ékszervásárlóknak! A magyar közönség figyelmét felhívjuk **Engelsrath J.** ékszerüzletére, mely czég Fiumében az Adamich-téren (a hajóállomással szemben) és Abba-ziában az Angolina fürdőpavillonban gazdag raktárt tart Moretti- s egyéb Quarnero-különlegességekben.

A LEGSZEBB

női divatszövetek a tavaszi
saisonra megérkeztek!

Kaphatók:

Weiss M.

divatáru üzletében

FIUME, Corso II. — TRIEST, Corso 9.

Szájpadlás nélküli szabadalmazott

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készit

FRISCH LEO

fognműterme, az Adamich-tér sarkán Via Lido
2. II. emel. (Rinaldi ház)

naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6,

Minden műtétet fájdalom nélkül személyesen végez el.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellán-plombirozás, Aranykoronák; szájpadlás nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (legújabb). Kaucsuk- és smaltol fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelentékeny mérséklésben részesülnek.

Bristol szálló

Abbazia.

Nagy kávéház és étterem.

Világi ház, pazar fényűzéssel berendezve. Minden balkonos szobából gyönyörű tengeri kilátás. Figyelmes kiszolgálás. Pensió családok és magánosoknak mérsékelt árak mellett.

Modern kényelem. — Mérsékelt árak.

Abbaziaiban Magyar Otthon

Villa „Juliana“

Minden kényelemmel ellátott, gyönyörű fekvésű partközeli pensió egyesek és családok részére.

Minden szobából kilátás a tengerre.

Kifűnő magyar konyha.

Rendkívül mérsékelt árak.

Hotel és penzió Plesch

ABBAZIA

Reichsstrasse (azelött villa Thaler).

Minden szobából kilátás a tengerre. Olvasó, étkező és zeneterem. Villanyvilágítás, fürdők a házban. Kifűnő konyha. Napi ellátás szobával 7 koronától feljebb.

**KOVÁCS-BRUN K. EMIL
Rudovits penziója**

A fürdő központján, a Curparkkal szemben.

Déli fekvés. Lift. Fürdők a házban.

Az előkelő magyarság találkozó helye.

Minden kényelem!

TELEFON 23. SZÁM.

**Fővárosi
CABARÉT**

tart előadásokat ma és mindennap a
De la Ville szálloda éttermében.

La bella Ada Fiory
cabaret-énekesnő a berlini cabaretből.

Hella Rhoda
a híres müncheni cabaret-művésznő.

Alli Resso
bécsi cabaret-énekesnő.

Berényi Izsó
magyar komikus

és a többi szerződött tag.

Kezdete este 8 órakor.

Blumau és Steinau
igazgatók.

**Első és legjobb hírnevű órázlet
Nattich Henrik**

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle
augol különlegességi
gyártmányok.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban

FIUME, Adria palota.

**„De la Ville“
Szálloda, Kávéház és Étterem.**

Az átutazó
és a helybeli magyarság
találkozó helye.

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás
minden nap játszik.

Kőbányai és pilseni ösforrási sörkimérés.

Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,

a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem
tulajdonosa.

**Új fehérnemű üzlet
megnyitása.**

Fiumében egy fehérnemű üzletet nyitotunk s raktáron tartjuk az összes e szakmába vágó cikkekkel és pedig: férfi-, női- és gyermek fehérneműket, vásznakot, asztali készleteket, schiffonokat, Schroll-féle cérna vásznakot, gallérokat, kézelőket, nyakkendőket, harisnyákat stb.

Menyasszonyi kelengyék készítését, valamint bármily férfi és női kelengyét a legjutányosabb árak mellett elvállalunk.

Szállodák, éttermek és kávéházak speciális berendezése a legjutányosabb árak mellett vállaltatnak el.

VUJA és BAKI

FIUME, Via Adamich 1. szám
az Adria palotával szemben.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett. —

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.

Ki akar pénzkölcsönt?**Törlesztéses kölcsönrel**

rendezheti mindenki több tételű drága kamatu adósságait.

Közvetítünk

4% mellett kölcsönöket földbirtokra 300 koronától kezdve 10—75 évre.

Törlesztéses kölcsönt

házakra 10—50 évi visszafizetésre.

Személyhitelt

katonatiszteknek, magánosoknak, kezessel és anélkül.

Tisztviselő kölcsönt

10—25 évi időtartamra kötelezvény ellenében.

Budapesti Hitelforgalmi Intézet

Kerepesi-ut 69. — Válaszbélyeg.

**Használt és új
Zsákok raktára.**

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

**BOROTVA FELESLEGES!
Rasol kés nélkül borotvál!**

H ki pénzt akar megtakarítani, a ki időt akar megtakarítani, a ki nem akarja magát bőrbajnak kitenni.

az RASOL-lal

borotválkozik.

Egészséges! Kellemes! Olcsó!

Egy klg. ára 30-szori borotválkozáshoz 2 K. 40 fillér.
Vidékre 3 K. előleges beküldése mellett franko. Utánvétel
20 fillérral drágább. — Készíti és szétküldi.

RASOL vegyipari vállalat

Budapest, VI. ker., Váci-körút 55. sz.

Kapható minden drogeria és illatszerekkereskedésben.

A világ legjobb szőrvesztője!**RASOLIN**

HÖLGYEKNEK AJÁNLATOS!

Egy doboz ára helyben 2 kor., vidékre 2.50 kor. előleges
beküldése mellett franko. Utánvétel 20 fillérral drágább.

Egyedüli készítő:

RASOL vegyipari vállalat

Budapest, VI. ker., Váci-körút 55. sz.

RAKTÁR:

Török József gyógyszerárban, Király-u. 12.
és minden drogeriában.

Hirdetmény.

Alólirott tisztelettel tudatja, hogy már megkezdte a bevált takarékrendszeri tevékenységet, mely kicsi és díszes pénz-vasszekrényeken ugynevezett házi takarékszekerénykéken alapul és saját érdekében felhívja a tisztelt közönséget azok lehetőleg kiterjedt igénybe vételére.

E takarékrendszer azon nagy előnyt nyújtja, hogy e takarékszekerénykéik útján jelentékeny megtakarításokat lehet eszközölni, amennyiben azok nyílásán át 10 filléres és nagyobb pénzdarabokat lehet bevezetni mindaddig míg a szekrényke megtelik, a mely esetben azt elviszik az alólirott bankhoz, mely azt kinyitja. tartalmát kiüríti és azt gyümölcsözőleg takarékkönyvecskebe helyezi el. A fél azután takarékkönyvecskét kap az összegről, visszakapja a zárt takarékszekerénykét, holott annak kulcsa a banknál marad, hogy e folyamat utóbb megismétlődjék.

Megkülönböztetésül a szokásban lévő megtakarítási módszertől, melynek alapján várni kellett, hogy legalább 5 korona összegyűljön, míg azt a takarékpénztárba vihettük holott időközben többé vagy kevésbé sürgős vagy indokolt szükségletek által arra kényszerültünk, hogy a pénzt igénybe vegyük s ily módon a gyűjtő nem jutott semmi célhoz: a jelen rendszer megtakarításokhoz módot nyújt 10 filléres betétek útján, a mennyiben ki van zárva a lehetőség, hogy a fél megsemmisítse jó szándékát az által, hogy kiszedi gyűjtött tőkéjét, mert a szekrényke kulcsa a bank őrzetében van.

Magától értődik, hogy megtörténvén a takarékkönyvecskeben való elhelyezés, a fél pénzt bármely pillanatban felveheti.

Biztosítékul a reá bizott takarékszekerénykeért a fél tartozik 4 koronát letétbe tenni, mely összeg szintén gyümölcsözőtetik és vissza térítettik a félnek, mikor a szekrénykét nekünk visszaszolgáltatja.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank Fiumei Váltóüzlete.